

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 8.XI 1961.

Vijeće: Zvone Rihtman, Alma Sremac, Petar Kočić

Prijevoz kamionom - Nadležnost suda - Za utvrđenje nadležnosti suda u odnosu na inozemne osobe smatra se da je obveza nastala u mjestu gdje je sklopljen ugovor - Kao mjesto izvršenja smatra se mjesto utovara ili mjesto istovara - Za određivanje nadležnosti mjerodavan je i okvirni ugovor

Medju strankama je nastao spor o plaćanju vozarine za prijevoz zaklane jagnjadi iz Jugoslavije za razna mjesta u Italiji. Tužitelj je vozar, jugoslavensko poduzeće, a tuženici su inozemne fizičke osobe. Medju ostalim, tuženici su prigovoreli i nadležnosti jugoslavenskog suda. Sud je taj prigovor odbacio sa slijedećim bitnim obrazloženjem:

Nadležnost ovog suda temelji se na propisu čl.52 st.2 ZPP, jer je obveza o kojoj se u ovom sporu radi nastala u Jugoslaviji i mora se u Jugoslaviji izvršiti. Da je obveza nastala u Jugoslaviji, vidi se iz ugovora u kojem je izričito navedeno da je sastavljen u Rijeci. U vezi s time sud je utvrdio, primanjem obavijesti od nadležnih državnih organa, da je prvotuženi prijavio svoj boravak u Opatiji, i to neposredno pred zaključnje spomenutog ugovora, pa je očigledno da je taj njegov boravak u vezi s pregovorima koji su doveli do zaključenja ugovora. Osim toga, da su stranke i same držale da se ugovor ima smatrati zaključenim na području i u nadležnosti jugoslavenske jurisdikcije, proizlazi i iz činjenice da su tu jurisdikciju ugovorile i o tom unijele u ugovor odgovarajuću klauzulu. Premda drugotuženi nije fizički potpisao ugovor u Rijeci, što se vidi iz njegovog dopisa, opet se iz tog dopisa takodjer vidi da ga je potpisao bez ikakve ograde, pristupajući mu dakle kao da je i sam fizički bio u Rijeci u času njegova potpisa. U svakom slučaju nadležnost utvrđena za prvotuženika vrijedi u smislu čl.44 ZPP i za drugotuženika.

Što se tiče mjesta izvršenja obveze vidi se iz ugovora, a i iz okolnosti konkretnog slučaja da se radi o prijevozu cestom, koji je prijevoz počeo u Jugoslaviji, a dovršen je u Italiji, a kod prijevoznih poslova ove vrste ima se smatrati mjesto ispunjenja ugovorne obveze bilo mjesto utovara, bilo mjesto odredita. Ovo pravno shvaćanje odgovara onome koje je došlo do izražaja u čl.31 Konvencije o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom /CMR/ od 19.V 1956, koja nije doduše izvor prava, jer nije stupila na snagu, ali nesumnjivo predstavlja savremeno pravno mišljenje u pogledu tačke nadovezivanja o kojoj je riječ. Kad je tome tako, onda - već i s obzirom na razloge koji su navedeni u vezi s mjestom nastajanja obveze - treba u ovom sporu

uzeti da se mjesto izvršenja obveze ima smatrati mjesto utovara, tj. mjesto koje se nalazi na području Jugoslavije.

Bilo da se radi o primjeni principa *locus contractus*, bilo principa *locus solutionis*, mora se s obzirom na navedeno smatrati da je za odlučivanje o nastalom sporu nadležan jugoslavenski sud.

S obzirom pak na to što je zadnje boravište prvotuzenika u času nastajanja obveze bilo na području Višeg privrednog suda NR Hrvatske, to se ovaj sud proglašuje nadležnim za odlučivanje u sporu po čl. 455, 456 i 460 ZPP.

Nije osnovan prigovor tuženika da se na sporni prijevoz nemaju primijeniti odredbe ugovora o kojemu se u ovom sporu radi. Taj ugovor po svom sadržaju predstavlja okvirni ugovor za razne prijevoze, koje će tužitelj obaviti za tuženika. Stranke nisu ugovorile tačno određene prijevoze i prijevozne relacije, nego su ugovorom stvorile okvir za vršenje prijevoznih usluga na bilo kojoj konkretnoj relaciji sa utovarom u Jugoslaviji i istovarom u Italiji. Sud smatra da navedeni principi o utvrđivanju nadležnosti jugoslavenskog suda vrijede i za obveze koje slijede iz okvirnog ugovora, a ne samo iz konkretnog ugovora o prijevozu.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 16.XII 1961.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Emilije Pallua, dr Branko Jakaša

Privremena naredba zaustavljanjem broda - Predlagač je dužan nadoknaditi štetu brodaru za zaustavljanje broda, ako u predviđenom roku ne podnese tužbu za opravdanje privremene naredbe - Za promašenje roka podnašanja tužbe odgovara se po načelima kauzaliteta, tj. bez obzira na razlog zbog kojega tužba nije podnesena

Poduzeće luka i skladišta isposlovalo je privremenu naredbu zaustavljanjem broda. Budući da nije u propisanom roku podnijelo tužbu radi opravdanja privremene naredbe, brod je oslobođen. Brodar tuži Poduzeće luka i skladišta za naknadu štete koju je pretrpio radi zadržavanja broda.

Tuženi se protivi tužbenom zahtjevu tvrdeći da nije kriv što nije došlo do pokretanja parnice, a to tumači tako što je garancija tužiočeva agenta učinila takvu parnicu nepotrebnom.